

fák ültetésével elért sikert, kedvet kapnak saját birtokukon a gyümölcsfák ültetéséhez, miként ezt ismét Feketehalom községben a példa világosan mutatja.

2. Az esetben, ha a község közlegelője felesleges erdőterületnek legelővé való engedélyezésével nem nagyobbítható, a területvásárlás szüksége lép előtérbe. Ebben az esetben azt javasolnám, hogy ily legelőterületnek alkalmas helyek vásárlására vonatkozó engedélyt a községek csak a megyei gazdasági felügyelők (esetleg miniszteri kiküldött) becslése és véleménye alapján s a rendbehozatalra vonatkozó fennebb említett kötelező nyilatkozat becsatolása mellett nyerjenek. (Méltányos esetben állami segély vagy kölcsön.)

A legkedvezőtlenebb esetben, ha a közlegelő vétel útján sem nagyobbítható, a meglévő területre kidolgozandó szabályzatban veendő fel azok a megszorítások, melyek mellett az állattenyésztés érdekei — legalább viszonylagosan — megóvatnak. Így nevezetesen a közlegelőn való járástól eltiltandók volnának — tekintet nélkül a fajra — az összes igavonó állatok s a legelőre csakis a tenyészállatok s azoknak nőnemű növendéke volna hajtható.

Eltiltandó volna továbbá az ily esetekben, a legelőidény kezdetekor, spekulatív céljokra vásárolt jószágoknak a legelőre hajtása is.

Tapasztalataimon nyugvó szerény nézeteimet nagy vonásokban előadva, értekezésemet azon óhajjal végzem be, vajha ez a közlegelő-rendezés fontos kérdésének megoldásához — ha csak némileg is — hozzájárulna!

FAKERESKEDELEM.

A fakereskedelem helyzetéről.

Irta: *Fodor Lipóti.*

Erdőgazdaság és fakereskedelem egymással oly szoros viszonyban van, hogy az egyiknek a boldogulása, a másiknak a felvirágzásától függ. Közgazdaságunk e két tényezője jóbanrosszban egyaránt osztozik, mert ha a fakereskedelem helyzete kedvező, akkor az erdőgazdaságra is jó idők járnak és viszont, ha a fakereskedelem válsággal küzd, annak a hatását az erdő-

gazdaság is érzi. Minden erdőgazdasággal foglalkozónak saját érdekében is arra kell törekednie, hogy a fakereskedelem mindenkori helyzete felől kellőleg tájékoztatva legyen, mert ezzel sok kellemetlenségtől és anyagi kártól megmenekül.

Az alábbiakban a fakereskedelem jelenlegi hü képét igyekszem adni:

A fakereskedelem, mely gazdasági életünk fokmérőjének tekinthető, a népjólét emelkedése, az ipar fellendülése és evvel kapcsolatban a faszükséglet rendkívüli megnövekedése folytán kedvező előjelek között lépte át az újév küszöbét. Az árak napról-napra emelkednek, aminek az oka azonban nem egyedül a fokozott szükségletre, hanem az általános drágaságra is vezetendő vissza, amely a fát, mint közszükségletet képező cikket nem kerülhette ki. Azon fatermelők, akik objektumaikat évekkal ezelőtt szerezték meg, különösen nagy hasznát látják a jelenlegi konjunkturának, mert néhány évvel ezelőtt még álmodni sem mertek oly árákról, mint aminőket most elérnek. Akik újabb időben vásároltak erdőket, azok már a konjunkturának megfelelő tőárakat fizettek, de még a nagyobb tőár, drágább munka- és fuvarbérek mellett is kedvező anyagi eredményeket mutathatnak fel. Az áremelkedő irányzat a fakereskedelem minden ágára kiterjed s egyelőre nincsen kilátás arra, hogy az árakban visszaesés álljon be.

Mindazonáltal a fakereskedők egy csekély töredéke aggodalommal tekint a jövőbe, mert azt hiszi, hogy a fa áremelkedése már elérte tetőpontját és hogy a visszahatás már nem soká várthat magára. A pesszimisták ezen véleményüket arra alapítják, hogy utóbbi időben a fatermelő vállalatok egész sora keletkezett, melyek nagymennyiségű fát hoznak a piacra, ami az áralakulásra nyomást fog hatni. Különösen a szász hétbirák erdőségeinek a kitermelésére alakult vállalatra gondolnak, amely 2,276.854 köbméter haszonfával rendelkezik.

Megjegyzendő, hogy éppen ez az üzlet alkalmas arra, hogy az árak állandóságába vetett hitét megerősítse, mert ez a vállalat a mostani piaci árak alapulvétele mellett is magas tőárat fizetett és kétségtelen, hogy a vállalkozó részvénytársaság tekintettel volt a helyzetre és számolt az eshetőségekkel, amikor 18 millió koronás ajánlatát megtette. Kétségtelen, hogy a Lotru erdőségekből szár-

mazó faanyag a piacot a folyó évben terhelni nem fogja, még pedig azon egyszerű okból, mert ez a vállalat az idén még egy száz deszkát sem fog termelni. Alaptalan a rémlátók felfogása azért is, mert a száz hétbirák erdőségeit kitermelő vállalat vezetője kijelentette, hogy az ő termelését sem Magyarországon, sem export-piacainkon sem fogja elhelyezni, mert a jobb minőségű árut Olaszországban, a silányabb árut pedig Kis-Ázsiában szándékozik értékesíteni.

A faárak további emelkedése, illetőleg a jelenlegi helyzet állandósága mellett szól az a körülmény, hogy fatermelőink a múlt évben tartott faarveréseknél magas tőárakat fizettek objektumaikért, továbbá az is, hogy a fát feldolgozó iparosok most fedezik folyó évi szükségletüket, amit nem tennének akkor, ha belátható időn belül árcsökkenésre volna kilátás. Hozzájárul a helyzet megszilárdulásához az is, hogy az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződés értelmében fűrészárunkat továbbra is vámmentesen szállíthatjuk Olaszországba, amely állam fűrészárunknak jelentékeny mennyiségét fogyasztja, továbbá, hogy az ipari és építkezési tevékenység úgy hazánkban, mint a külföldön is változatlanul élénk, a fafogyasztás állandóan emelkedik, a pénzszüke és a magas bankkamatláb a konjunkturát alig befolyásolta, úgy hogy a helyzet pesszimiztikus megítélésére ok nem volna, ha a fakereskedelem további fejlődése elé mesterséges akadályokat nem gördítenének.

Mert fakereskedelmi forgalmunkra bénító hatással lesz *a helyi és kiviteli tarifák április elsején életbelépő felemelése*. A kereskedelemügyi miniszterium és az érdekeltség között ez ügyben létrejött megállapodás *) értelmében ugyanis a Wien-en és Oderbergen át külföldre menő faszállítmányoknál a díjtétel vagononként és kilométerenként 2 fillérrel, a Fiumén át külföldre menő szállítmányoknál pedig vagononként és kilométerenként 1 fillérrel emeltetik fel. A helyi díjtételeknél a C) osztályba és a II. kivételes díjszabás körébe tartozó fanem minden vagonja után 2—4 korona póttelétet fognak szedni. Ez a tarifaemelés a Wien és Oderberg átmeneti forgalomban 15—24 koronát, a Fiume átmeneti szállítmányoknál pedig 8—12 koronát tesz vagononként.

*) Ez a híradás annyiban téves, hogy az Országos Erdészeti Egyesület képviselője az ebben az ügyben tartott értekezleten a leghatározottabban állást foglalt a díjtételek felemelése ellen.

Szerk.

A tarifaemelés káros hatását az erdőgazdaság is fogja érezni, mert a fatermelőnek a tőár megajánlásánál elsősorban számolnia kell a vasuti díjtételekkel és a felemelt tarifákat az erdőbirtokosra kénytelen áthárítani, hogy testi és szellemi munkájának, a vállalt kockázatnak gyümölcsét is élvezhesse. Miután a fatermelő tudja, hogy a termelendő kész áruért mily árakat érhet el például Németországban, kalkulációjánál tekintettel kell lennie a felemelt tarifákra és azért csak annyival alacsonyabb tőárt fizethet, mint amennyit a régi és a felemelt díjtétel közötti különbség kitesz. A MÁV.-nak a tarifák felemeléséből származó bevételi többlete tehát nagyon is illuzórius, mert amit az állam mint vasuti vállalkozó a tarifák felemelése révén nyer, azt mint a legnagyobb erdőbirtokos, a tőárak csökkenése folytán nagyrészt elveszti, nem is szólva arról, hogy a tarifák felemelése a fakereskedelmi távolsági forgalom és ezzel kapcsolatban az államvasuti bevételek csökkenését fogja eredményezni.

A vagonhiányon kívül a fakereskedelemnek nagy és semmivel sem indokolható kárt okoz a kereskedelemügyi miniszternek az iparvasutak ügyében kiadott rendelete, mely szerint a fatermelők 9 kilogrammnál könnyebb iparvasuti sineket többé nem használhatnak.

Az egyes cikkekre áttérve, konstatálható, hogy a termelés az állandóan növekvő szükségletnek alig tud megfelelni, miért is mindennemű áruért rendkívül magas árakat lehet elérni. Széles és ágmentes *puhafa-fűrészáru* iránt a külföld részéről nagy a kereslet, azonban a szükséglet csak nagyon nehezen fedezhető. A helyzet jellemzésére szolgáljon az a tény, hogy amíg a fatermelők azelőtt minden szállitmánynál bizonyos mennyiségű keskeny áru átvételét kikötötték, addig most a ládagyártáshoz használt keskeny és selejtes deszkákat csak a termelők különös jóvoltából és csak hihetetlenül magas áron lehet kapni.

A *puhafa-fűrészáru* jelenlegi árai a következők:

Erdélyi luczfenyő, osztályozatlan: $\frac{2}{4}''$ 4—5'' 128—134 f. 6—12'' 174—180 f. $\frac{3}{4}''$ 4—6'' 132—138 f. 7—12'' 168—174 f. $\frac{4}{4}$ — $\frac{5}{4}''$ 5—7'' 140—148 fill. 8—12'' 162—168 fill. $\frac{6}{4}$ — $\frac{8}{4}''$ 6'' 146—152 f. 9—12'' 172—178 fillér. (A II. osztály körülbelül 20 fillérrel, a III. osztály körülbelül további 20 fillérrel olcsóbb.)

Felsőmagyarországi luczfenyő, osztályozatlan: $\frac{2}{4}''$ 6—11''
156—166 f. $\frac{3}{4}''$ 5—7'' 126—132 f. 8—11'' 146—154 f. $\frac{4}{4}''$ 5—7''
126—132 f. 8—11'' 138—144 f. $\frac{5}{4}''$ — $\frac{8}{4}''$ 5—7'' 128—134 f. 8—11''
140—148 fillér. (A II. oszt. keskeny áru mintegy 12 fillérrel, a széles áru mintegy 18—20 fillérrel olcsóbb.)

Felsőmagyarországi jegenyefenyő, osztályozatlan: $\frac{2}{4}''$ 3—5''
112—118 f. 6—11'' 138—144 f. $\frac{3}{4}''$ 5—7'' 112—118 f. 6—11''
130—136 f. $\frac{7}{8}''$ 8—11'' 126—132 f. $\frac{4}{4}''$ 6—7'' 112—116 fill.
8—11'' 124—128 f. $\frac{5}{4}''$ — $\frac{8}{4}''$ 6—8'' 112—116 f. 9—11'' 124—128
fillér. 50 mm állványpalló 118—122 f., lécz és zárlecz 118—122 f.

Az árak köblábanként, budapesti paritással értendők, vagyis a termelőhelyen annyival olcsóbbak, mint amennyit a szállítási díj a termelőhelytől Budapestig kitesz.

A keményfa-piaczon emelkedő árak mellett mindennemű cikkben nagy forgalom fejlődött ki.

Kemény fáért jelenleg a következő árakat jegyzik:

Ab rakodó-állomás:

Szlavoniai tölgyhosszfa	135—145
" furnírrönkök	140—155
" boule-ok	145—160
magyar "	115—120
szlav. tölgyfriz, széles	110—120
" " keskeny	105—110
magyar tölgyfriz, széles	105—110
" " keskeny	95—105
szlavoniai tölgyfarönkök I. oszt.	110—120
magyar tölgyfarönkök I. oszt.	70—85
kádárfa, lajstrom szerint (per akó)	4—6
kőrisfarönkök I. oszt.	60—75
" fűrészáru I. oszt.	75—95
jávorfönkök I. oszt.	60—70

Ab Fiume:

Párisi áru I. oszt.	130—140
" " II. "	105—115
hordódonga 1000 drb 36/1 4—6 Monte	650—700

Ab Budapest:

Bükkfaanyag, gőzölt	56—60
bükk-frizek, szélesek	54—58
" " keskenyek	52—56

Ezen árak napról-napra változnak, még pedig emelkedő irányzattal.